

פנינים מתורת רבינו הגאון
רבי רב הבון
קרק שליט"א
עידה"ק טבריה ה'ר'

זאת התורה אדם כי ימות באהל

וכבר ידועים דברי חז"ל (שבת פ"ג ע"ב, מובא ברש"י כאן) "אמר ריש לקיש: אין דברי תורה מתקיימין, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל".

ובכדי לבאר הדרשה, מדוע דווקא כאן בפסוק זה נרמז עמלה של תורה, יש לומר, הנה אמרו רז"ל (מדרש שוח"ט) "ביקש דוד המלך מלפני הקב"ה, יחשב אמירת תהילים כעוסק בנגעים ואהלות", הרי לנו שנגעים ואהלות הם הדרגה הגבוהה ביותר של 'עמל התורה', שהרי דוד המלך מבקש שהקורא תהילים יחשב כעמל בתורה בדרגה הגבוהה ששייך.

ועל כן יש לומר לפי זה בדרך רמז, דהלא מצינו דנגעים מטמאים באוהל, מה שלא מצינו בשאר טומאות, וזה מה שמבואר כאן בדרשת חז"ל, "אדם כי ימות באוהל", היינו באותם סוגיות של טומאת אהל, דהתורה מתקיימת רק במי שממית עצמו בעמל התורה, באותם סוגיות החמורות שבש"ס 'נגעים ואהלות'.

ועפ"ז יש לבאר גם לשון המשנה במסכת ידים (פ"ד מ"ו) "אומרים צדוקים, קובלין אנו עליכם פרושים, שאתם אומרים, כתבי הקדש מטמאין את הידים, וספרי המירם [ויש גורסים: הומירוס, על שם מין יווני ידוע ששמו כך], אינם מטמאין את הידים".

דהיינו הצדוקים שאינם מאמינים בתורה שבע"פ, ואינם שייכים כלל לעמלה של תורה, לא מצליחים להבין בשכלם מה חלוק כתבי הקודש משאר ספרים, דהלא רואים למול עיניהם הנבערות אותיות כתובות, אבל הפרושים עונים להם ואומרים, "כתבי הקודש לפי חבתן היא טומאתן", אותם פרושים המתייגעים בתורה

שבע"פ, ואותם אותיות הכתובות הינם רק מבוא לעמל התורה בלי שיעור, ולאדם כי ימות באוהל, שבכזה 'אדם', שייך דיני טמאה וטהרה.

וכמאמר הידוע של רבי שמעון (יבמות ס"ב ע"א) "וכן היה ר' שמעון בר יוחאי אומר, קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל, שנאמר: "ואתן צאני צאן מרעיית אדם אתם" (יחזקאל לד, לא) "אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויין אדם".

וזהו "אדם כי ימות באוהל", אותו בר ישראל דייקא, השייך בעמלה של תורה בסוגיות החמורות של 'נגעים ואהלות', ולא עכו"ם, וצדוקים.

וכדאי' במדרש (תנחומא, פרשת נח, ג), ועל שבע"פ נאמר ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים (איוב י"א) וכתוב ולא תמצא בארץ החיים (שם, איוב, כ"ח), "ומאי לא תמצא בארץ החיים, וכי בארץ המתים תמצא, אלא שלא תמצא תורה שבע"פ, אצל מי שיבקש עונג העולם, תאוה, וכבוד, וגדולה בעולם הזה, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר י"ט).

את זהב בסופה

ובגמ' ברכות (נ"ד ע"ב) מצינו דגילוי הנס לישראל היה, ע"י שני מצורעים שהלכו בשולי המחנה, וז"ל "מעברות נחלי ארנון, מנלן, דכתיב (במדבר כא, יד) "על כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה" וגו', תנא 'את זהב בסופה', שני מצורעים היו, דהוו מהלכין בסוף מחנה ישראל, כי הוו קא חלפי ישראל, אתו אמוראי, עבדי להון נקירותא, וטשו בהון, אמרי כי חלפי ישראל הכא נקטלינו, ולא הוו ידעי, דארון הוה מסגי קמיהו דישראל, והוה ממיד להו טורי מקמיהו, כיון דאתא ארון, אדבקו טורי בהדי הדדי, וקטלינון ונחת דמיהו לנחלי ארנון, כי אתו את זהב,

שפה לנאמנים

פניני משא ומתן עם רבינו
כתובת 'כסדרן' בחצי אות

בשבוע זה בלימודינו קמיה רבינו, אתא יהודי נכבד אשר לפרנסתו עוסק בכתובת סת"ם, ונפשו בשאלתו, דהרי ידוע דבתפילין ישנו הלכה של כסדרן, שחייבים לכתוב אות אחר אות, ולא להקדים המאוחר, והנה אירע מקרה והוא התחיל לכתוב חצי אות, ולא סיים את כתובת כל האות, ואז שם על

המשך בעמוד הבא

נראה כריחוק הגדול ביותר, ודווקא הם זכו לגלות את הקירוב הגדול שהקב"ה עשה לישראל בנס גדול נורא זה. וזהו הלימוד שמלמד הקב"ה לדורות, שגם בזמן ההסתר פנים והריחוק הגדול ביותר ששייך, יתברר אח"כ למפרע שכל אותו ריחוק היה לצורך ניסים גלויים, גדולים, ועצומים.

**לע"נ היקר באדם אשר מסר נפשו להצלת עם ישראל הר"ר יהודה בן כמונה אלייה זצ"ל
נלב"ע כ"ח שבט התש"פ - נדבת בתו החשובה
גב' פישר שתחי'**

הפרוטקציה של רבינו במערת שמעון הצדיק

סיפר הר"ר רפאל אזולאי שליט"א, מעשה שהיה עם גיסו, הדר במעלה אדומים, הסמוכה לירושלים עיה"ק, לפני יותר מעשרים שנה, שאמו של הגיס, לא חשה בטוב תקופה ארוכה, ופנו לרופאים, והם בישרו לבני משפחתה, של"ע המחלה הנוראה מקננת בגופה, וימיה ספורים ממש.

ופנה הגיס, להר"ר רפאל שיחי, ובקשו, הלא אתה דר בעיה"ק טבריא, סמוך ונראה לרבינו, גש אל האורים ותומים, ובקשו שיעורר בתפילתו על אמי שתחי, ואכן עשה הר"ר רפאל כבקשתו וניגש לרבינו, וכששמ רבינו את המעשה ענה כך: הכין הם מתגוררים במעלה אדומים? א"כ תבקשם כשהולכים בפעם הבאה לבית החולים הדסה, שיעברו דרך מערתו של 'שמעון הצדיק', ויאמרו בזה"ל: "רב קוק מטבריה שלחנו לבקש רחמים על חולה פלונית בת פלונית.

וכשראה רבינו שהר"ר רפאל משתומם על התשובה, ענה ואמר לו מדוע תתמה על כך הלא יש לי פרוטקציה מיוחדת אצל שמעון הצדיק.

למותר לציין שאותו גיס אכן עשה כדברי רבינו, וכששב למחרת לבית החולים אמר להם הרופא אני רואה בצילומים דבר פלא שהגידול הולך ומצטמק, וכך הווה, שהאמא האריכה ימים עוד כמה שנים טובות.

וביאר חכ"א, עפ"י שכלינו הדל, מהי אותה פרוטקציה, עפ"י דברי הגמ', (נזיר ט' ע"א) דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא, אלא אחד, פעם אחת בא אדם אחד, נזיר מן הדרום, וראיתי שהוא יפה עינים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו, בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחז עלי יצרי, ובקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבודה שאגלחך לשמים, מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו בני, כמוך ירבו נזירי ישראל, עליך הכתוב אומר: "איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה".

וזה רואים בחוש אצל רבינו, (מה שאנו רואים בעינינו הפשוטות, וכמו שאומר תמיד מקורבו של רבינו ה"ה הר"ר אהרן גיאת שליט"א שרבינו הוא 'תכלית הידיעה שלא נדע'). שמליץ טוב על נערי ובחורי ישראל, להטותם לדרך הישר, ומבקש מהם קבלות טובות ואפילו קטנות מאוד לקרוא ק"ש על המיטה וכדו', וכשרואה שמקבלים ע"ע, קבלה כל שהיא ולו קטנה ביותר לא זז מלחבבם, ולהרעיף עליהם טללי עידוד ונוחם.

שפה לנאמנים - המשך

לב, שהאות הקודמת לא נכתבה כדין ותקנה לאתרת, ולא מחק את החצי אות המאוחרת, האם נפסלו התפילין גם בזה שהקדים לכתוב חצי אות.

וענה לו רבינו דבפמ"ג (סימן ל"ב) נסתפק בספק זה, אי אמרינן 'דבר', ולא חצי דבר, גם בענין להקדים את המאוחר, דדווקא אות שלמה מקרי הקדים, או גם בהקדים כתיבת 'חצי אות' גם מקרי הקדים, יעו"ש.

ודן רבינו בזה, דלכאורה לפי"ז כל הדין של 'כסדרן' הוא, שלא להקדים המאוחר, ולא משום שיש כאן דין כתיבה 'כסדרן', דאי נימא דיש חיוב לכתוב על הסדר, א"כ גם בכתיבת 'חצי אות', הרי החצי לא נכתב על כסדרן, אמנם אי נימא דהוא רק איסור להקדים המאוחר, ע"ז שייך לומר שחצי דבר אינו חשוב, כדי שבזה מקרי שהקדים כתיבתו.

ובאמת דגם במג"א (סקנ"ז) משמע כן, שאוסר לכתוב לסופר מומחה, כמה אותיות ביחד, דא"א לדייק לא להקדים המאוחר, ולכאורה אם אמרינן דיש דין לכתוב כסדרן, בודאי פסול בכותב כמה אותיות בבת אחת, דהרי לא כתבם כסדרן, וע"כ מוכרח דהמג"א ס"ל דהפסול הוא להקדים המאוחר, ולכן בבת אחת אין פסול מעיקר הדין, כיוון דלא מקדים את המאוחר, רק מחששא, ודו"ק.

אמנם הוסיף ואמר רבינו, דהטעם שהביא הר"י אכסנדררי, הוא מדין, 'וכתבם', שיהא נכתב כסדרן, ולפי"ז הוי דין בכתיבה כסדרן, ולא רק איסור להקדים, וע"כ פסק רבינו דנראה להחמיר אפי' בספק ספיקא, דהוי פסול בכתיבה כסדרן.

**נדבת ידידנו הנעלה מקורבו של רבינו, ואשר
עומד לימינו בכל עת,**

הר"ר עז"ר גלעד משאט שיחי'

לע"נ אביו היקר והנעלה כמו"ר יעקב ב"ר

יהודה משאט זצ"ל נלב"ע במוצש"ק אור

לכ"ג תשרי תשפ"א

הדפסת העלון לע"נ רבני טבריא:

רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי חיים בן רבי יצחק סמאנ"א זצ"ל
רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי יעקב חי בן רבי ברוך זריהן זצ"ל
מייסד ת"ת ביכאס, הצדיק החכם רבי רפאל ביכאס זצ"ל

